

SUMARI

- Presentació Societat Catalana 2012
- Debat sobre el llibre “Barcelona: de la necessitat a la llibertat, de Marina Subirats”
- Proposta de noves activitats pel 2013
- Premis i beques
- Article: *Anna Alabart: de la Sociologia Urbana a la ciutat dels barris. Acadèmia i compromís* per Cristina López i Gemma Vilà

Coordinació: Vanessa Maxé
Secretaria: Marcel·la Artís

Associació Catalana de Sociologia
Filial de l’Institut d’Estudis Catalans
Carrer de M. Aurèlia Capmany, 14
08001 Barcelona

Tel.: 935 529 103

Fax: 932 701 180

A/e: acs@iec.cat

Web: <http://acs.iec.cat>

<http://www.facebook.com/#!/profile.php?id=100003000704511>

Presentació Societat Catalana 2012

El darrer volum de l’anuari Societat Catalana 2012 va ser presentat el passat 23 de gener a la Sala Prat de la Riba de l’Institut d’Estudis Catalans.

L’acte, va estar presidit pel senyor **Salvador Giner**, president de l’Institut d’Estudis Catalans, i hi van intervenir el senyor **Josep M. Rotger**, president de l’Associació Catalana de Sociologia; el senyor **Josep M. Masjuan**, coordinador de la publicació, i el senyor **Enric Juliana**, corresponsal de *La Vanguardia* a Madrid.

Societat Catalana 2012 inclou quatre capítols dedicats als nous moviments socials sorgits en un context de crisi econòmica. **Jordi Bonet**, doctor en psicologia social, signa l’article «De la decepció a la indignació: una anàlisi contextual del moviment 15-M»; **Ricard Vilaregut**, doctor en ciències polítiques, és l’autor del capítol titulat «L’independentisme a Catalunya: nou cicle, noves oportunitats»; el sociòleg **Josep Espluga** presenta el treball «Riscos ambientals i moviments socials a Catalunya», i **Andreu Peix**, enginyer agrícola i sociòleg tracta «Els moviments socials al camp: la Unió de Pagesos».

Per a contextualitzar aquesta situació, hi ha un capítol dedicat al canvi de cicle electoral — «2010-2011: crisi econòmica, rebuig a una manera de governar i canvi de cicle electoral», de **Jordi Sauret**, doctor en sociologia—; n’hi ha un altre sobre les particularitats de l’Estat del benestar a Catalunya —«L’Estat del benestar avui: Catalunya i Espanya», a càrrec de **Mònica**

Clua-Losada, professora de ciències polítiques—, i un de tercer que fa una anàlisi de les retallades a la sanitat —«Les retallades a la sanitat, la salut i la política», d'**Andreu Segura**, doctor en medicina.

Finalment, hi ha tres capítols centrats en problemàtiques educatives. En el primer —«La bretxa è Mobile. La fractura digital generacional a Catalunya»—, diferents autors tracten les noves formes de desigualtat que pot generar l'ús de les noves tecnologies; en el segon es tracten les «Diferències entre universitaris i universitàries pel que fa a l'elecció de l'àrea d'estudis, respecte a les normes socials i al progrés acadèmic, i és signat per **Josep M. Masjuan**—, i, en el darrer capítol —titulat «Crisi, joves i formació»—, el sociòleg **Martí López** i l'analista estadístic **Jordi Potrony** analitzen les conseqüències de la crisi econòmica en la destrucció d'ocupació i com afecten la joventut.

Debat sobre el llibre “Barcelona: de la necessitat a la llibertat, de Marina Subirats”

El passat 21 de gener va tenir lloc la presentació del llibre de **Marina Subirats** *Barcelona: de la necessitat a la llibertat*. La presentació va anar acompanyada del posterior debat «És la classe social una categoria encara operativa?» que va ser moderat per **Josep M. Rotger**, president de l'ACS, i va comptar, a més de l'autora, amb **Joaquim Sempere**, professor emèrit de sociologia de la UB, i **Jordi Guiu** i professor de sociologia de la UPF.

El llibre parteix de les dades de l'Enquesta Metropolitana entre el 1985 i el 2006. En aquests vint anys la Barcelona Metropolitana ha experimentat un important desenvolupament territorial i social, tot i l'anterior etapa marcada per la dictadura. Aquest període es caracteritza pel creixement de la societat metropolitana, de millora de les situacions col·lectives i de disminució de les desigualtats.

Tanmateix el debat es va centrar en l'actual context i en si realment s'ha superat la categoria

de classe social, en un moment en que s'han accentuat de manera molt important les desigualtats socials i l'índex de pobresa ha augmentat de manera notòria.

Barcelona: de la necessitat a la llibertat. Les classes socials al tombant del segle XXI està publicat per l'editorial Avenç.

Proposta de noves activitats pel 2013

L'ACS està preparant per aquest nou trimestre noves activitats, conferències i presentacions de llibres de les que ben aviat us informarem. Tanmateix, us convidem a que ens feu arribar les vostres propostes perquè puguem preparar conjuntament alguna d'aquestes activitats.

Si he publicat algun llibre d'interès, si voleu presentar alguna recerca que heu portat a terme o en la que heu participat, o si voleu fer-nos arribar qualsevol suggeriment sobre noves activitats, podeu posar-vos en contacte amb la Secretaria de l'ACS acs@iec.cat, i de seguida ens posarem en contacte amb vosaltres.

Premis i beques

En primer lloc, ens fem ressò de les Beques Fulbright d'ampliació d'estudis per al curs 2014-2015. Aquestes beques estan destinades a joves titulats superiors que estiguin interessats en programes de Màster o doctorat, o excepcionalment en projectes d'investigació predoctoral en universitats dels Estats Units.

El termini per a presentar les sol·licituds és del 21 de gener al 21 de març de 2013.

Per a més informació podeu consultar la web: <http://fulbright.es/convocatorias/ver/1390/ampliacion-de-estudios/2014-2015>

En segon lloc, destaquem els Premis Fundació Barcelonesa d'Amics del País 2013 que convoca quatre premis de 4.500 euros cadascun per a l'elaboració de treballs de recerca en l'àmbit universitari relacionats amb el desenvolupament econòmic de la ciutat de Barcelona i els seus

voltants, especialment en els camps del comerç, les noves tecnologies, la cultura i el coneixement.

El termini de presentació de candidatures finalitza el 13 de febrer de 2013.

Per a més informació podeu consultar la web: <http://www.sebap.com/download/premi/2/337/1502969179/115356/cms/premi-gubau-cara-dors.pdf/>

Finalment, La Fundació “La Caixa” convoca 65 beques per cursar estudis de postgrau, durant el curs 2013-2014 en universitats de l’Espai Europeu d’Educació Superior (EEES). La convocatòria contempla totes les àrees de coneixement i està adreçada a graduats universitaris, llicenciats i titulats superiors.

La data límit de presentació de candidatures és fins el 11 de febrer.

Per a més informació podeu consultar la web: http://obrasocial.lacaixa.es/ambitos/becas/europa_es.html

Article

L’ACS vol dedicar l’article d’aquest número a la memòria d’**Anna Alabart**, catedràtica de Sociologia Urbana de la Universitat de Barcelona, que va morir el passat 25 de desembre.

Cristina López i **Gemma Vilà**, companyes d’Alabart al Departament de Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials de la Facultat d’Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona, fan un repàs de la seva trajectòria i aportació científica en l’àmbit de la Sociologia Urbana.

Anna Alabart: de la Sociologia Urbana a la ciutat dels barris. Acadèmia i compromís

El passat dia de Nadal ens va deixar, de manera prematura, l’Anna Alabart, catedràtica de

Sociologia Urbana de la Universitat de Barcelona.

La seva llarga trajectòria acadèmica va estar lligada a la Universitat de Barcelona, institució a la qual va entrar com a Professora Ajudant del Departament de Sociologia i on es va jubilar com a Catedràtica, al Departament de Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials, després de trenta set anys d’intensa activitat tant en l’àmbit de la docència com de la recerca.

La docència va ser el seu leitmotiv acadèmic. La seva tasca com a professora es va desenvolupar al llarg de la seva extensa carrera amb el ferm compromís de millorar la qualitat docent, inquietud que la va dur a participar i liderar diversos projectes en aquesta línia. Per a ella la docència, segons les seves pròpies paraules, “no era únicament una transmissió de coneixement, sinó, sobretot una forma d’incentivar la curiositat intel·lectual, l’entusiasme pel coneixement i el desenvolupament de l’esperit crític de l’alumnat i, paral·lelament, també una actitud personal que he procurat mantenir fins la darrera classe impartida”. (fragment Autoinforme sobre la meua trajectòria universitària). Aquesta determinació, i diríem que passió, traspuava de les seves classes.

Amb el sòlid convenciment que des de la universitat s’havien d’oferir temàtiques i orientacions científiques capaces de donar resposta a les noves necessitats socials, va promoure la matèria de Sociologia Urbana a la Universitat de Barcelona, especialitat que va consolidar un espai de docència que transcendí els límits del propi ensenyament i aquesta fou, sens dubte, una de les aportacions més valuoses, tant a la universitat com a la Sociologia catalana. L’Anna no es cansava de reivindicar el necessari paper que havien de tenir els sociòlegs i les sociòlogues en l’anàlisi i planificació d’allò urbà, terreny ancorat tradicionalment i de forma exclusiva, en disciplines de caire més tècnic.

L’enfortiment d’aquest camp a la Universitat de Barcelona va permetre obrir una àrea específica de docència, recerca i reflexió al voltant de la ciutat que va contribuir, a la definició d’una

especialització en el camp professional de la Sociologia al nostre país.

L'Anna va desenvolupar una activitat investigadora rigorosa i imaginativa; que va seguir una tendència creixent en la seva trajectòria acadèmica pel que fa a l'impacte, reconeixement i intensitat. La recerca la concebia indissociada de la docència; no entenia l'una sense l'altra. Va desenvolupar la seva activitat en diverses línies de recerca com el gènere, les famílies o la seguretat ciutadana però va ser la ciutat l'objecte fonamental de la seva recerca. L'estructura social del territori i les dinàmiques urbanes i ciutadanes que es desenvolupen en l'àmbit urbà van ser els temes centrals als quals es va dedicar. Els primers treballs van tenir un caràcter aplicat, més endavant van anar guanyant pes els enfocaments més teòrics però mai va abandonar la recerca aplicada que reivindicava amb contundència com a indispensable complement de la docència (més d'una trentena de treballs, des de l'any 1980, es succeeixen al llarg del seu historial acadèmic). L'incessant activitat en projectes conveniats amb administracions públiques i/o entitats locals ocupaven una part important de la seva dinàmica investigadora i constituïen la concreció directa (que ella considerava necessària) de la transferència del coneixement entre la universitat i la societat; vinculaven la teoria a la pràctica i li permetien incidir en les propostes d'actuació pública. Així mateix, va dirigir, com a investigadora principal, diversos projectes competitius dins del Pla Nacional de R+D. "Solidaridad familiar y ciudadanía en el marco de la ciudad difusa"; "La sostenibilidad social según las formas urbanas. Movilidad residencial, espacios de vida y usos del tiempo en las regiones metropolitanas" o "Estrategias residenciales y modelos urbanos en la Región Metropolitana de Barcelona".

L'Anna es dedicava a la recerca amb gran entusiasme; va crear un fèrtil espai de treball en el qual hi han participat diversos investigadors procedents de disciplines diferents (sociologia, geografia, arquitectura, demografia, urbanisme, dret...) i va consolidar vincles estables entorn els estudis urbans entre diferents departaments, facultats i universitats. Una bona part d'aquests

esforços es van orientar a l'impuls dels joves investigadors.

Aquesta trajectòria li va reportar la concessió de Grup de Recerca Consolidat per part de l'AGAUR, des de l'any 2005, al Grup de Recerca Territori, Població i Ciutadania, del qual en va ser la directora durant el període 2005-2009.

Però la seva activitat intel·lectual no es limità únicament a la Universitat, compromesa políticament i socialment va mantenir una sòlida vinculació amb el moviment associatiu veïnal de Barcelona amb qui va col·laborar a través de multitud de treballs, conferències seminaris o articles, entre els quals cal destacar els publicats a la revista La Veu del Carrer. L'Anna va tenir una aportació fonamental en la definició del Mapa de Barris de la Ciutat de Barcelona, evidenciant un cop més el necessari lligam entre la societat i la universitat que ella reclamava.

L'Anna va participar a l'Associació Catalana de Sociologia en diverses ocasions, realitzant diverses tasques: va ser coordinadora del Grup de Població i Territori en diverses edicions del Congrés Català de Sociologia, com a ponent, com autora d'articles a la Revista Catalana de Sociologia i a l'Anuari La Societat Catalana o com avaluadora externa de diferents publicacions, sempre a punt per oferir la seva col·laboració desinteressada.

Sens dubte, la desaparició de l'Anna ha deixat un gran buit en la Sociologia Urbana i en la Sociologia catalana.

Cristina López Villanueva
Gemmà Vilà Bosqued

Dep. Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i
Metodologia de les Ciències Socials
Facultat d'Economia i Empresa
Universitat de Barcelona

Grup de Recerca Territori Població i Ciutadania
Universitat de Barcelona